

Sygn. akt III AUa 1086/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 czerwca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Polak
Sędziowie:	SSA Zofia Rybicka - Szkibiel SSO del. Beata Górską (spr.)
Protokolant:	St. sekr. sąd. Edyta Rakowska

po rozpoznaniu w dniu 26 czerwca 2014 r. w Szczecinie

sprawy U. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o przyznanie świadczenia przedemerytalnego

na skutek apelacji ubezpieczonej

od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp. VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 16 września 2013 r. sygn. akt VI U 502/13

oddala apelację.

SSO del. Beata Górską SSA Anna Polak SSA Zofia Rybicka – Szkibiel

Sygn. akt III AUa 1086/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 04.04.2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił U. G. wznowienia postępowania w sprawach prawomocnie zakończonych decyzjami z dnia 01.08.2011r., 29.08.2011r.

i z dnia 29.09.2011r. odmawiającymi prawa do świadczenia przedemerytalnego

w związku z wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 20 listopada 2012 roku w sprawie III AUa 510/12, z uwagi na brak nowych dowodów lub okoliczności, istniejących przed wydaniem prawomocnych decyzji. Organ rentowy podał, że uznał

za udowodniony staż ubezpieczeniowy oraz uwzględnił w sprawie o prawo do świadczenia przedemerytalnego w wymiarze 24 lat, 3 miesięcy i 16 dni.

Decyzją z dnia 13.05.2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. uchylił decyzję z dnia 04.04.2013r. w części dotyczącej uzasadnienia, a nadto odmówił ubezpieczonej prawa do świadczenia przedemerytalnego. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał m.in., że ubezpieczona nadal nie udowodniła 30 letniego okresu ubezpieczenia i nie przedłożyła zaświadczenia o zarejestrowaniu w Powiatowym Urzędzie Pracy (PUP) z prawem do zasiłku i potwierdzeniem, że nie odmówiła przyjęcia propozycji zatrudnienia.

W odwołaniach od powyższych decyzji organu rentowego ubezpieczona wniosła o wznowienie postępowania i przyznanie jej prawa do świadczenia przedemerytalnego oraz dopuszczenie dowodów w postaci m.in. statutu Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (...) w B. i zaświadczenia PUP z dnia 26.04.2013r. wskazującego, że jest zarejestrowana w urzędzie pracy od 09.08.2010r. i nie posiada prawa do zasiłku.

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie, powielając argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

W toku procesu ubezpieczona przedłożyła zaświadczenie PUP z 10.06.2013r., z którego wynika, że od 2010r. jest zarejestrowana w urzędzie pracy i od tego czasu nie otrzymała żadnej oferty pracy (k.16).

Stanowiska stron w toku postępowania nie uległy zmianie.

Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, po połączeniu spraw do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia, wyrokiem z dnia 16.09.2013 roku oddalił oba odwołania.

Z ustaleń Sądu I instancji wynika, że U. G. złożyła wniosek o świadczenie przedemerytalne w dniu 3.03.2011 roku. Organ rentowy odmówił jej prawa do świadczenia decyzją z dnia 01.08.2011 roku. Ubezpieczona złożyła nowy wniosek o to świadczenie w dniu 18.08.2011 roku i decyzją z dnia 29.08.2011 roku ponownie prawa tego jej odmówiono. W dniu 19.09.2011 roku ponownie wystąpiła o to świadczenie, ale i tym razem, decyzją z 29.09.2011 roku organ rentowy odmówił jej prawa do świadczenia przedemerytalnego, uznając 24 lata 3 miesiące i 16 dni okresów ubezpieczenia. W wyniku odwołania ubezpieczonej od tej decyzji Sąd Okręgowy w wyroku z dnia 19.04.2012 roku wydanym w sprawie VI U 1508/11 oddalił odwołanie, a Sąd Apelacyjny w Szczecinie wyrokiem z dnia 20.11.2012 roku oddalił apelację ubezpieczonej. Ubezpieczona wniosła o wznowienia postępowania przedkładając nowe dowody i powołując się na nowe okoliczności.

W oparciu o tak poczynione ustalenia faktyczne Sąd Okręgowy uznał, że odwołania nie zasługiwały na uwzględnienie i wskazując na treść art. 114 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity opubl. w Dz. U. z 2013 roku, poz. 1140, ze zm.) - zwaną dalej ustawą emerytalną - jednocześnie przytoczył ich treść. Sąd Okręgowy podniósł, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych można wzruszyć prawomocny wyrok innym środkiem, niż skarga kasacyjna czy skarga o wznowienie postępowania, uregulowanymi przepisami Kodeksu postępowania cywilnego, a mianowicie wnioskiem o ponowne ustalenie prawa do świadczenia w trybie art. 114 ustawy emerytalnej. Taka sytuacja zachodzi jednak wówczas, gdy zarówno w postępowaniu przed organem rentowym, jak i przed sądem nie zostało ujawnione, iż przesłanka nabycia prawa do świadczenia nie została spełniona. Sąd pierwszej instancji miał na uwadze, iż ubezpieczona wskazała na dowody i okoliczności które, według niej zaistniały przed wydaniem decyzji, a miały wpływ na prawo do świadczenia przedemerytalnego, tj. statut (...) O. w B., Statut uchwalony przez (...) Związek Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych, pisemne oświadczenie A. B., zaświadczenia Powiatowego Urzędu Pracy w M., dokumenty złożone w organie rentowym z której wynikało, że organ rentowy nie zaliczył jej do stażu ubezpieczeniowego: 36 dni zwolnienia chorobowego, 37 dni wychowania dziecka, 47 dni działalności gospodarczej i 33 dni pracy

w gospodarstwie rolnym rodziców. Sąd Okręgowy podniósł, iż okoliczności na które powołała się ubezpieczona, tj. zapisy legitymacji ubezpieczeniowej, były już znane

i tym samym nie mogą stanowić nowego dowodu w sprawie. Również analiza przebiegu postępowania sądowego w sprawie VI U 1508/11 wskazuje, że kwestie pracy w gospodarstwie rolnym rodziców i okresu wychowania dzieci były przedmiotem tego postępowania. Kryterium nowych dowodów i nowych okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji i wyroków w sprawie VI U 1508/11 i III AUa 510/12 spełniały tylko dokumenty w postaci statutu Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (...) w B.. Istniały one przed wydaniem orzeczeń w sprawie ubezpieczonej, bowiem statut (...) był datowany na 16.07.1983 r., a fragment statutu sygnowany przez (...) Związek (...) na 1979 rok.

Sąd pierwszej instancji zważył iż w tej sytuacji rozważeniu podlegała kwestia, czy nowe dowody miały wpływ na ocenę prawa ubezpieczonej do świadczenia przedemerytalnego. Analiza zaskarżonych decyzji i orzeczeń sądowych wykazała, iż jedyną kwestią mającą znaczenie dla ustalenia prawa skarżącej do tego świadczenia było rozważenie okresu jej pracy w (...) O. w B. od dnia 1 kwietnia 1978 r. do dnia 14 stycznia 1985 roku. Organ rentowy jak i Sąd Apelacyjny w Szczecinie nie uznały tego okresu jako składkowego z uwagi na uznanie ubezpieczonej za członka (...) i brak informacji o ilości przepracowanych dniówek obrachunkowych. Na podstawie nowych dowodów, tj. statutów (...) nie sposób jednak dokonać ustalenia odmiennego od opisanego wyżej. Z treści § 54 (§ 48 statutu (...) Związku (...)) wynika bowiem, że spółdzielnia może zatrudniać osoby niebędące członkami, ani domownikami, a dowody te nie odnoszą się w sposób zindywidualizowany do sytuacji ubezpieczonej. Nadto, datowane są na rok 1979, czyli nie obejmują całego spornego okresu. W cytowanym przepisie statutu mowa jest o zasadzie, czyli członkostwie w (...) i wyjątku, czyli zatrudnieniu innej osoby. W tej sytuacji nie sposób było uznać, że nowe dowody pozwalają na uznanie spornego okresu jako składkowego i przyznanie skarżącej prawa do świadczenia przedemerytalnego. Sąd Okręgowy odnosząc się do oświadczenia A. B. z dnia 2.02.2013 roku (k. 22 tom VI akt) podniósł, iż nawet jeżeli uznać je za nową okoliczność (choć nie może być dowodem istniejącym przed wydaniem spornych decyzji i orzeczeń z uwagi na wydanie w 2013 roku) odnoszącą się do czasu sprzed wydania spornych decyzji, to nie przesądzało ono o pracowniczym charakterze zatrudnienia ubezpieczonej. B. podał, że „ubezpieczona była zatrudniona w (...) O. w B. od dnia 01.04.1974 r. do dnia 14.01.1985 r.", lecz oświadczenie to stoi w sprzeczności z twierdzeniem ubezpieczonej, że w (...) pracowała od dnia 01.04.1978 roku, a nadto nie przesądzało jeszcze o pracowniczym charakterze zatrudnienia, ponieważ członkowie (...) też byli w niej zatrudniani.

Odnosząc się do treści decyzji z dnia 13 maja 2013 roku zmieniającej decyzję z dnia 4 kwietnia 2013 roku w zakresie uzasadnienia, Sąd Okręgowy zauważył,

że takie działanie jest możliwe tylko wówczas gdy zmiana dokonywana jest na korzyść ubezpieczonego (art. 477¹³ k.p.c.), lecz kwestia ta nie ma znaczenia dla rozpatrywanej sprawy, bowiem nie było podstaw do kwestionowania prawomocnego rozstrzygnięcia odmawiającej prawa.

Sąd Okręgowy tak argumentując na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołania ubezpieczonej.

Apelację od powyższego wyroku złożyła ubezpieczona, podnosząc, iż nie zgadza się z zapadłym rozstrzygnięciem. Skarżąca podniosła w uzasadnieniu apelacji, że powinien być dopuszczony kluczowy w sprawie dokument w postaci zaświadczenia Rp-7. Wskazując na powyższe, apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku przyznanie prawa do dochodzonego świadczenia od sierpnia 2011r., ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. W uzupełnieniu apelacji ubezpieczona wniosła o dopuszczenie dowodu z decyzji z 12.01.2011r. o przyznaniu jej okresowego zasiłku gwarantowanego (k.63).

Organ rentowy podtrzymał stanowisko, wyrażane dotychczas w sprawie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonej nie zasługiwała na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd I Instancji dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych w oparciu o wszechstronną ocenę całokształtu okoliczności ujawnionych

w toku przewodu sądowego i wyprowadził z nich należyte uzasadnione wnioski. Sąd Apelacyjny dzieląc w całości ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd pierwszej instancji przyjął je za własne, nie widząc w związku z tym konieczności ich ponownego szczegółowego przytaczania. Za zasadniczą jednak przyczynę odmowy wznowienia prawomocnie zakończonego postępowania, jak i odmowy przyznania, nota bene po raz kolejny, prawa do świadczenia przedemerytalnego, jest :

- niespełnienie przez ubezpieczoną w chwili złożenia przez nią wniosku z dnia 3.03.2011r. wszystkich ustawowych wymogów, od spełnienia których uzależnione jest przyznanie prawa , a zatem m.in. stażu ubezpieczeniowego oraz zaświadczenia PUP z daty wniosku, iż ubezpieczona jest nadal zarejestrowana w urzędzie pracy (vide zaświadczenie z dnia 02.03.2011r., k 11 a.r.). Należy wyjaśnić, że świadczenie przedemerytalne w myśl art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 roku o świadczeniach przedemerytalnych (tekst jednolity opubl. w Dz. U. z 2013r. poz. 170, ze zm.) może być przyznane nie wcześniej niż od dnia następnego po złożeniu wniosku, pod dwoma jednakże warunkami: na dzień złożenia wniosku lub najpóźniej na dzień wydania decyzji ubezpieczony spełniał wszystkie wymagane przesłanki, a nadto zostały one wykazane. Prawo do świadczenia przedemerytalnego powstaje bowiem następnego dnia po złożeniu wniosku wraz z wymaganymi dokumentami, a nie z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 kwietnia 2012 r., sygn. II UK 209/11, opubl. w OSNP 2013/7-8/88, M.P.Pr. 2012/8/395, lex nr 1212666). Oznacza to, że ubezpieczony, który złożył wniosek o prawo do świadczenia przedemerytalnego, już w dacie złożenia wniosku powinien spełniać nie tylko wszystkie warunki wymagane do przyznania tego prawa, ale też dołączyć do wniosku dowody uzasadniające żądanie. Zgodnie bowiem z art. 7 ust. 3 cyt. ustawy do wniosku dołącza się dowody uzasadniające prawo do świadczenia przedemerytalnego, w tym decyzję o utracie prawa do zasiłku dla bezrobotnych lub informację o upływie 6 miesięcy pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w art. 2 ust. 3, a także dowody wymagane do ustalenia prawa do emerytury oraz jej wysokości, określone przepisami ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Do takich dowodów zaliczają się dowody dla wykazania zaistnienia w chwili złożenia wniosku okoliczności o których mowa w art. 2 ust. 3 cyt. ustawy, zgodnie z którym świadczenie przedemerytalne przysługuje osobie określonej w ust. 1 po upływie co najmniej 180 dni pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w ustawie o promocji zatrudnienia, jeżeli osoba ta spełnia łącznie następujące warunki:

1) nadal jest zarejestrowana jako bezrobotna;

2)w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych;

3)złoży wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 180-dniowy okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

Należy również mieć na uwadze, że choć ustawa o świadczeniach przedemerytalnych poza art. 8 i 9 nie reguluje zasad wypłaty tych świadczeń, w art. 11 odsyłając w tym zakresie do odpowiedniego stosowania między innymi art. 129 ust. 1 ustawy emerytalnej, to zastosowanie tego przepisu w rozpoznawanej sprawie,

w związku z użyciem w nim sformułowania „świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu" winno uwzględniać szczególną regulację w powołanym wcześniej art. 7 ust. 1 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych, co oznacza, że przyznanie prawa do świadczenia przedemerytalnego oraz jego wypłata w żadnym razie nie może nastąpić wcześniej niż od następnego dnia po dniu złożenia wniosku wraz z wymaganymi dokumentami, ponieważ wtedy właśnie powstaje prawo do tego świadczenia (por.: wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 19 marca 2013 r., sygn. III AUa 1373/12, Lex nr 1305949, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 kwietnia 2012 r., sygn. II UK 209/11, opubl. w OSNP 2013/7-8/88, M.P.Pr. 2012/8/395, lex nr 1212666). W przypadku zatem, gdy ubezpieczony, mimo złożenia stosownego wniosku, w tej dacie nie spełnia jeszcze wszystkich warunków koniecznych do przyznania świadczenia,

albo nie przedłożył wszystkich koniecznych dowodów uzasadniających prawo do świadczenia przedemerytalnego, to decyzja organu rentowego za każdym razem powinna być taka sama: odmowna. Wspomnianej regulacji prawnej nie zmienia ani wniesienie odwołania od takiej decyzji, ani złożenie apelacji od niekorzystnego dla ubezpieczonego wyroku Sądu pierwszej instancji. Oceny, czy ubezpieczony spełnił wszystkie ustawowe wymogi, dokonuje się bowiem tylko według stanu rzeczy na dzień złożenia wniosku, a nie w dacie późniejszej. Złożenie zatem wraz z odwołaniem, czy w toku postępowania sądowego, brakujących dokumentów również nie może zmienić, ani sanować (naprawić) zaistniałego w dacie złożenia wniosku stanu rzeczy.

Reasumując, w dacie wydania zaskarżonych decyzji ubezpieczona nie spełniła przesłanki niezbędne do przyznania jej świadczenie przedemerytalnego i wniosek ubezpieczonej o wznowienie postępowania wraz z nowymi dowodami, nie mógł zmienić tego stanu rzeczy.

Wskazując na argumenty wyżej podane Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

SSA Zofia Rybicka – Szkibiel SSA Anna Polak del. SSO Beata Górńska